

KONKURS LIGA NAUKOWA

Dolnośląski Konkurs Gimnazjalistów

FINAŁ HUMANISTYCZNY

KLASYFIKACJA DRUŻYNOWA I INDYWIDUALNA

12 marca 2009, godz. 10:00,
część rozgrywana w siedzibie Liceum Ogólnokształcącego Nr XIV im. Polonii Belgijskiej we Wrocławiu

część **pierwsza** drużynowa / wersja niemiecka

IMIĘ I NAZWISKA CZŁONKÓW DRUŻYNY (czterech)

1. 2.
3. 4.

IMIĘ I NAZWISKO KOORDYNATORA (nauczyciel):

SZKOŁA:

Czas pracy: **90 minut** od zakończenia czynności organizacyjnych.
Dostęp do zasobów bibliotecznych i internetowych jest koordynowany przez asystenta drużyny.
Drużyna otrzymuje w dwóch egzemplarzach wersję językową angielską (inne dostępne na żądanie).

Odpowiedzi udzielamy w języku polskim (za wyjątkiem części E).

Po zakończeniu konkursu jeden z kompletów jest zwracany do oceny, drugi drużyna zabiera na pamiątkę 😊.

Polecenia do rozwiązania znajdują się w częściach B, C i D niniejszego arkusza:

- A Teksty informacyjne i źródłowe z którymi należy się zapoznać - teksty w języku obcym lub polskim (oddzielna kartka, strona 5).
- B, C, D W tej części znajdują się pytania, na które musi odpowiedzieć drużyna.
- E Pole E na streszczenie analizy problemu w języku obcym.

PUNKTACJA (wypełnia recenzent)

B1	B2	B3	C1	C2	D1	D2a	D2b	D3	E	Σ

Niniejszy arkusz zawiera **5 stron** (proszę sprawdzić, czy wszystkie strony zostały prawidłowo skopiowane).

Życzymy Wam dobrej zabawy i sukcesów w konkursie **Liga Naukowa**.

www.liganaukowa.pl

POWODZENIA !

Poeci i filozofowie

Wir heißen alle Teilnehmer unseres Wettbewerbsfinales recht herzlich willkommen. In diesem Jahr laden wir euch zu einem Gespräch über Philosophie und Poesie. Alle Teilnehmer unseres Wettbewerbs erhalten Gedichte hervorragender Dichter – großer Künstler und Denker zu analysieren.

Werken, die für die Analyse vorgeschlagen wurden, wurde ein Kommentar beigelegt – man hat Abschnitte der Äußerungen der Philosophen und kurze Texte, die euch die Gestalten der großen Denker näher bringen sollten oder die philosophische Grundbegriffe definieren, zur Verfügung gestellt. Manche Informationen wurden in Fremdsprachen angegeben.

**Zapoznajcie się z materiałami umieszczonymi w części A (oddzielna kartka, strona 5).
Po przeczytaniu tekstów przejdźcie do części B.**

B.

Przeczytajcie uważnie poniższe pytania w języku obcym. Udzielcie odpowiedzi w języku polskim.

B1. Wie ist der Begriff *stoicki spokój* zu verstehen?

.....
.....
.....

B2. Im Gedicht von Herbert finden wir folgende Worte: ... *więc lepiej Marku spokój zdejm i ponad ciemność podaj rękę*. Ist also Stoizismus eine richtige Weltanschauung in der Welt, in der so viel Schmerz und Leid vorkommt?

Überlege den Sinn des Gedichts:

*Już nad głową
wznosi się srebrne larum gwiazd
to niebo mówi obcą mową
to barbarzyński okrzyk trwogi
którego nie zna twa łacina
to lęk odwieczny ciemny lęk
o kruchy ludzki łąd zaczyna*

*bić I zwycięży Słyszysz szum
to przyływ Zburzy twe litery*

.....
.....
.....
.....
.....
.....

B3. Wyjaśnij znaczenie słów: *Już nad głową / wznosi się srebrne larum gwiazd (...)*.

.....
.....
.....
.....

A. Zapoznajcie się z poniższymi materiałami. Po przeczytaniu tekstów przejdźcie do części B.

1. Marek Aureliusz, Marcus Aurelius Antoninus (121-180) - cesarz rzymski od 161, który w pamięci potomnych zostanie jako cesarz-filozof. Był wyznawcą filozofii stoickiej. Ograniczył swe dociekania filozoficzne do etyki. Osiągnięcie spokoju dostrzegał w wypełnianiu zadań, stojących przed każdym człowiekiem zajmującym określone stanowisko w społeczeństwie. Co dzień dokonywał rachunku sumienia, traktując swoje stanowisko cesarza jako odpowiedzialną służbę publiczną. Przeszedł do historii kultury jako głęboki myśliciel. Z wielu jego cennych myśli warto przytoczyć jedną: „Skromnie przyjmować, spokojnie tracić.”

2. Marek Aureliusz Rozmyślania

Byłeś, człowiecze, obywatelem tego oto wielkiego państwa. Cóż ci na tym zależy, czy lat pięć czy sto? Co jest według praw, to jest dla wszystkich równe. Cóż więc w tym straszego, jeżeli cię usuwa z granic państwa nie tyran, nie sędzia niesprawiedliwy, ale natura, która cię w nie wprowadziła? Tak jak aktora usuwa ze sceny pretor2, który go przyjął. „Alem nie odegrał pięciu aktów, tylko trzy”. — Dobrze. Ale w życiu trzy akty tworzą sztuką całą. Bo kiedy się ma skończyć, wyznacza ów, kto przedtem zespół ułożył, a teraz rozpuszcza. Ty zaś ani w jednym, ani w drugim udziale nie brałeś. Odejdź więc łagodnie. Łagodny bowiem jest i ten, kto cię zwalnia.

3. Stoicyzm - zasady (system filoz.) szkoły filoz. (**stoików**), zał. w III w. p.n.e. przez Zenona z Kition, oparte na etyce surowej cnoty, polegającej na zachowaniu równowagi duchowej nie zakłóconej zarówno radością, jak smutkiem, na wyzbyciu się namiętności i na życiu zgodnym z naturą i rozumem; *poł.* obojętność na przyjemności i ból, tłumienie uczuć, spokój, niewrażliwość, hart i pogoda ducha bez względu na okoliczności. (W. Kopaliński, *Słownik wyrazów obcych i zwrotów obcojęzycznych*)

4. Stoicismus, als eine wichtige philosophische Richtung befasste sich mit dem ethischen Ideal eines Weisen. Zenon aus Kition behauptete, dass der höchste Wert im Leben eines Menschen Tugend ist, die als ein Leben im Einklang mit Natur und Verstand zu verstehen ist. Ein tugendhaftes Leben erfordert also Gleichgewicht des Geistes. Man sollte jegliche Leidenschaften und Gefühle loswerden, man muss die Welt und sein eigenes Schicksal aus einer gewissen Distanz betrachten.

5. Epikureizm – twórca szkoły filozoficznej, Epikur (341-270 p.n.e) uważał, że celem człowieka jest szczęście, które utożsamiał z przyjemnością rozumianą nie tylko jako zmysłowa rozkosz, ale także jako brak cierpienia. Naprawdę szczęśliwy może być tylko mędrzec, który wie, że życie proste, harmonijne, cnotliwe.

6. Henryk Elzenberg (właśc. Henryk Józef Marian Elzenberg) - polski filozof. Zajmował się głównie etyką, estetyką, i historią filozofii. Wiele uwagi poświęcił koncepcji filozoficznej Marka Aureliusza. Był mistrzem dla Z. Herberta, który studiował filozofię na Uniwersytecie Toruńskim. Wiersz *Do Marka Aurelego* jest próbą zrozumienia wielkiego filozofa. Należy także widzieć w nim znak przekroczenia postawy stoickiej, podważenia wiary w jej moc jako recepty na życie godne, spełnione.

Zbigniew Herbert
Do Marka Aurelego
Prof. Henrykowi Elzenbergowi

*Dobranoc Marku lampę zgaś
i zamknij książkę Już nad głową
wznosi się srebrne larum gwiazd
to niebo mówi obcą mową
to barbarzyński okrzyk trwogi
którego nie zna twa łacina
to lęk odwieczny ciemny lęk
o kruchy ludzki ład zaczyna*

*bić I zwycięży Słyszysz szum
to przyływ Zburzy twe litery
żywołów niewstrzymany nurt
aż runą światła ściany cztery
coż nam - na wietrze drzeć
i znów w popioły chuchać macić eter
gryźć palce szukać próżnych słów
i wlec za sobą cień poległych*

*więc lepiej Marku spokój zdejm
i ponad ciemność podaj rękę
niech drży gdy bije w zmysłów pięć
jak w wątlą lirę ślepy wszechświat
zdradzi nas wszechświat astronomia
rachunek gwiazd i mądrość traw
i twoja wielkość zbyt ogromna
i mój bezradny Marku płacz*

KONKURS
LIGA NAUKOWA
2009

Jan Kochanowski
PIEŚŃ XI

*Stateczny umysł pamiętaj zachować,
Jeśli cię pocznie nieszczęście frasować;
Także i góry nie radzęc wylatać,
Kiedy się szczęście z tobą imie bratać,*

*Śmierci podległy człowiecze cnotliwy,
Choć wszytek twój wiek będzie frasobliwy,
Chociaż też czasem, siedząc z przyjaciółmi,
Przy dobrym trunku strawisz dzień wesoly.*

*Tu przy ciekącym, przezornym strumieniu
Każ stół gotować w jaworowym cieniu;
Każ wino nosić, póki beczka leje,
Póki wiek służy, a śmierć nie przyspieje!*

*Postąpisz z włości drogo zapłaconych,
Postąpisz z dworu i gmachów złożonych;
A co zebrania twego kolwiek będzie,
To wszystko przyszył namiastek osiędzie.*

*Bądź się kto zacnym rodził i bogatym,
Bądź niewolnikiem, u śmierci nic na tym;
Czyjkolwiek naprzód los wynidzie, wsiadaj,
Wieczny wygnańcze, ani więc odkładaj!*

Horacy
Do Leukonoe

*Nie dociekaj nie nasza to rzecz Leukonoe
kiedy umrzeć mam ja kiedy ty, nie odsłaniaj
babilońskich arkanów Co ma być niech będzie
Czy wiele zim przed nami czy właśnie ostatnia
pędzi morze Tyrreńskie na odporne skały
rozważnie klaruj wino nadzieję odmierzaj
na godziny-czas biegnie zazdrosny o słowa-
i weseląc się dziś nie dowierzaj przyszłości*